

γιάννης αντάμης

ΠΟΥΜΑ

αποσπάσματα

DREAM

WORKS

Γιάννης Αντάμης

**πούμα,
αποσπάσματα**

Τεχνική υποστήριξη: Μάριος Αρσενίου

Dreamtigers 2021

πούμα

Κατόπιν μιλήσαμε για καμιά ωρίτσα περί Θεού και πολιτικής, γιατί όταν οι άνθρωποι μιλούν με αγνώστους, συζητούν πάντα τα πιο σπουδαία και μεγάλα θέματα. Κι αυτό επειδή στο πρόσωπο του αγνώστου αναγνωρίζουμε τον άνθρωπο αυτόν καθ' εαυτόν. Η εικόνα και ομοίωση του Θεού δεν αλλοιώνεται από ομοιότητες με κάποιον θείο μας ή από επιφυλάξεις που μπορεί να μας δημιουργεί ένα μουστάκι.

**G. K. Chesterton, «Λέσχη Αλλόκοτων
Επαγγελματιών», Άγρα 1988 (μετάφραση Γ. Ν.
Πεντζίκης)**

σε αναμονή όσων ακολουθήσουν

καινούριοι φίλοι

Μπαίνω σε ένα χαρτοπωλείο να βγάλω μια φωτοτυπία. «Δεν μπορείτε να μπειτε χωρίς μάσκα», μου λέει η χαρτοπώλισσα. Εγώ, που είμαι σίγουρος σχεδόν ότι φοράω μάσκα, αιφνιδιάζομαι και για να βεβαιωθώ -λες και υπάρχει περίπτωση να μου κάνει πλακά η γυναίκα- φέρνω μηχανικά το χέρι μου στο πρόσωπο. Αφού διαπιστώσω ότι όντως δεν φοράω μάσκα, κάνω εάν βήμα πίσω, ζητώ συγγνώμη και της λέω ότι θα ξαναπεράσω αργότερα. «Δεν πειράζει», μου λέει αυτή. «Μονάχα περιμένετε στην είσοδο.» Κάνω αυτό που μου ζητά και της δίνω το χαρτί που θέλω να μου φωτοτυπήσει.

Όσο περιμένω μπαίνει ένας άλλος μέσα χωρίς μάσκα επίσης. Χα, την πάτησες, λέω από μέσα μου. Και ενώ περιμένω να έχει κι αυτός την ίδια τύχη και να τον στείλει η χαρτοπωλήτρια να μου κάνει παρέα στην είσοδο του καταστήματος, αυτή τον πλησιάζει, σηκώνει τη μάσκα της και τον φιλάει. Αυτός την αγκαλιάζει, της λέει κάτι στο αυτί και ύστερα βάζουνε και οι δυο τα γέλια. Η όλη φάση με εξοργίζει αφάνταστα. Όχι, κάτι τέτοια εγώ δεν τα σηκώνω. Κάνω ένα βήμα μες στο μαγαζί και του φωνάζω: «Ε, φίλε... Δεν μπορείς να μπαίνεις εδώ μέσα χωρίς μάσκα». Αυτός γυρίζει και με κοιτάζει έκπληκτος. Αυτή, ακόμα πιο έκπληκτη, κοιτάζει μια

εμένα, μια τον φίλο της και μια το φωτοτυπικό μηχάνημα. Το δε μηχάνημα, στα τέρματα έκπληκτο και αυτό, αρχίζει να φωτοτυπεί ανάποδα το κείμενο που είναι γραμμένο επάνω στο χαρτί μου. Αν κάποιος το έπαιρνε εκείνη τη στιγμή και το διάβαζε φωναχτά, σιγουρά θα ακούγονταν σατανιστικά μηνύματα. Αν μάλιστα το απήγγελνε τρεις φορές μπροστά σε έναν καθρέφτη τα μεσάνυχτα, ίσως και να εμφανιζόταν μπροστά του ο κορονοϊός ο ίδιος.

Στο μεταξύ, σκάει άλλος, τρίτος, χωρίς μάσκα και αυτός, και πάει να μπει στο μαγαζί. Σαν πολλοί δεν μαζευτήκαμε, αναρωτιέμαι. Αμέσως, όμως, το μάτι μου πέφτει πάνω στην κάπως ασύντακτη επιγραφή που κρέμεται στην πόρτα: «Επιτρέπεται η είσοδος μέχρι τέσσερα άτομα». Όχι, εντάξει, το έχουμε ακόμα. Ο καινούριος έχει έρθει κι αυτός για φωτοτυπίες. Ακούω τη χαρτοπώλιδα να του μιλάει με οικειότητα. Φαίνεται πως γνωρίζονται. Φιλί για αυτόν δεν έχει, πάντως. Παίρνει από τα χέρια του τα χαρτιά που θέλει να του φωτοτυπήσει και του λέει να περιμένει έξω. Από πίσω του ακολουθεί απρόθυμος κι ο άλλος.

Τώρα είμαστε τρεις στην είσοδο. Ομολογουμένως, όχι και η πιο ευχάριστη παρέα. Ο ένας κοιτάει τη βιτρίνα. Ο άλλος το κινητό του. «Τι άλλα νέα, ρε παιδιά», λέω εγώ, έτσι, για να ελαφρύνω κάπως την ατμόσφαιρα. Δυστυχώς, τη στιγμή εκείνη έρχεται η χαρτοπωλίτισσα στην πόρτα και διακόπτει βιαίως το

όργιο κοινωνικοποίησής μου. Μου δίνει το χαρτί μου και το πιστό αντίγραφο του. «Δέκα λεπτά», μου λέει. Ψάχνω στις τσέπες για να βρω ψιλά. Έχω μονάχα ένα πενηντάρικο. Νομίζω καλύτερα να αρχίσω να γυρνάω σιγά-σιγά στο σπίτι. Αρκετούς καινούριους φίλους έκανα πάλι σήμερα

μυθολογία

Τη μέρα εκείνη κανονικά ήταν να πάμε εκδρομή, αλλά χάλασε αιφνίδια ο καιρός και μείναμε τελικά στο σπίτι. Εγώ είχα ξεενερώσει αφάνταστα και καθόμουν στο παράθυρο αμίλητος, κοιτάζοντας τους δρόμους να μετατρέπονται σε ποταμιά. Ο παππούς μου, για να με παρηγορήσει κάπως, βγήκε μες στη βροχή και πήγε να μου αγοράσει κάτι από το μικρό συνοικιακό βιβλιοχαρτοπωλείο. Μέχρι να επιστρέψει στο σπίτι, είχε γίνει μούσκεμα. Η γιαγιά του έβαλε τις φωνές που βγήκε έτσι, μες στην κακοκαιρία. Εγώ έβγαλα από την πλαστική σακούλα το δώρο μου και άρχισα να το περιεργάζομαι. Ήταν μια παιδική, εικονογραφημένη εκδοχή της ελληνικής μυθολογίας.

Αφού χάξεψα για λίγη ώρα τις ζωγραφιές και τους τίτλους των κεφαλαίων -όλοι τους εξωφρενικά ακατανόητοι- διάβασα την πρώτη ιστορία, που λεγόταν κοσμογονία και ένιωσα κάτι να εκρήγνυται μέσα στο κεφάλι μου. Ύστερα παρατήρησα ότι οι υπόλοιπες ιστορίες ήταν μοιρασμένες σε θεούς και ήρωες. Τόσο οι μεν όσο και οι δε είχαν μάλλον κάποια θεματάκια συμπεριφοράς. Η μόνη τους διαφορά ήταν ότι οι θεοί έκαναν ότι γούσταραν χωρίς να δίνουν λογαριασμό σε κανέναν, ενώ οι

ήρωες έκαναν επίσης τα δικά τους μέχρι που στο τέλος συνήθως έτρωγαν το κεφάλι τους.

Διάβασα τις περιπέτειες του Ηρακλή, του Οδυσσέα, του Ιάσωνα κ είπα κοίτα να δεις, αυτοί οι άνθρωποι πολέμησαν για να είμαστε εμείς σήμερα ελεύθεροι. Αρκετά χρόνια αργότερα, που θα μάθαινα τι μεγάλα καθάρματα ήταν όλοι αυτοί οι τύποι, αντί να πέσουν στην υπόληψη μου, απλώς αναθεώρησα τις απόψεις μου σχετικά με το ηρωικό στοιχείο. Γιατί ήρωας δεν είναι αυτός που περνάει την ώρα του κάνοντας διαρκώς παληκαριές, αλλά εκείνος που ρισκάρει ξέροντας πολύ καλά πως έχει κάτι να χάσει. Όπως, ας πούμε, ο παππούς μου, για τα δικά μου μυθολογικά δεδομένα.

Τέλος πάντων, το βιβλίο αυτό παίζει να βρίσκεται ακόμα στο πατρικό μου, καταχωνιασμένο σε κάποιο ντουλάπι του παιδικού μου δωματίου. Ίσως μια μέρα πάω να ψάξω πάλι να το βρω. Ίσως αύριο που λένε πως θα βρέξει.

πάσσογουντ

Ο γείτονάς μου είχε φιλοξενήσει το καλοκαίρι κάτι φίλους του. Μια μέρα άκουσα από δίπλα έναν από αυτούς να τον ρωτάει ποιος είναι ο κωδικός για το ίντερνετ. Μετά άκουσα τον γείτονα να του τον υπαγορεύει φωναχτά και αυθόρμητα τελείως πήρα ένα στυλό και τον σημείωσα στο βιβλίο που διάβαζα εκείνη την ώρα.

Σήμερα, για κάποιον λόγο, από το πρωί δεν έχω ίντερνετ. Έκλεισα και άνοιξα ξανά καμία εικοσαριά φορές το ρούτερ, πήρα τηλέφωνο στη γραμμή εξυπηρέτησης της εταιρείας, ρώτησα κάτι φίλους που ξέρουν από αυτά και όλο με κοροϊδεύουν πως είμαι λέει τεχνολογικά αναλφάβητος... άκρη δεν μπόρεσα να βγάλω. Τα παράτησα.

Αργά το απόγευμα άκουσα τον γείτονα να φωνάζει κάτι ακατανόητο και θυμήθηκα πως είχα σημειωμένο κάπου τον κωδικό της δίκης του σύνδεσης. Θυμήθηκα πως τον είχα γράψει στις πρώτες σελίδες κάποιου βιβλίου που τότε διάβαζα, μα ποιο βιβλίο ήταν αυτό το είχα πια ξεχάσει. Έτρεξα στη βιβλιοθήκη και άρχισα να ψάχνω σε όλα όσα διάβασα τους τελευταίους μήνες. Όταν τον βρήκα τελικά, χάρηκα σαν να είχα ανακαλύψει κάποιον χαμένο θησαυρό. Γύρισα στον υπολογιστή και άρχισα να τον πληκτρολογώ στις συνδέσεις που

έβλεπα να βρίσκονται κοντά μου. Με την τρίτη το πέτυχα. Η όλη διαδικασία μου προκάλεσε έναν τρελό ενθουσιασμό, λες και είχα κάνει τη χακεριά του αιώνα και οπού νάναι θα μου χτυπούσε την πόρτα η δίωξη ηλεκτρονικού εγκλήματος. Κρίμα που δεν ήταν εδώ οι φίλοι μου οι εξυπνάκηδες να δουν ποιος είναι ο τεχνολογικά αναλφάβητος. Αφού βεβαιώθηκα ότι η πρόσβαση είναι ανοιχτή και τα σκυλιά δεμένα, έφτιαξα καφέ και στρώθηκα να μελετήσω τα νέα της ημέρας.

Λίγο μετά άκουσα πάλι τον γείτονά μου να φωνάζει. Δεν καταλάβαινα τι έλεγε, αλλά ένιωσα πως ήταν κάτι σοβαρό, πως είχε κάποιο θέμα. Άνοιξα το παράθυρο και τον είδα να στέκεται στην αυλή του ακίνητος και να κοιτάει τον ουρανό. Σήκωσα το κεφάλι μου κι εγώ και τότε είδα με τρόμο πως είμαστε ολομόναχοι σε ολόκληρο το συμπάν.

πένθιμο μικρό

Πέθανε η γιαγιά ενός φίλου και μετά την κηδεία μαζευτήκαν στο σπίτι οι πιο στενοί τους συγγενείς να τους συλλυπηθούνε. Ήταν όλοι τους θλιμμένοι, μα όπως συμβαίνει συχνά με τους ανθρώπους που φεύγουνε σε αρκετά μεγάλη ηλικία, δεν έλειπαν τα αστεία, καθώς θυμόντουσαν διαφορά από όσα είχε πει και είχε κάνει η γιαγιά. Ο μονός που έμοιαζε ξένος με το όλο σκηνικό ήταν ο παππούς, ο οποίος καθόταν σε μια γωνιά και παρακολουθούσε αμίλητος και ανέκφραστος. Μόνο στον εγγόνο του, στον φίλο που μου είπε αυτήν την ιστορία δηλαδή, μιλούσε και κάθε φορά που περνούσε από μπροστά του, του έπιανε το χέρι κ του έλεγε: «εσένα, μετά σε θέλω».

Κάποια στιγμή έφτασε η ώρα του «μετά» και το σπίτι άρχισε να αδειάζει από τους συγγενείς, μέχρι που απέμεινε μόνη η οικογένεια. Ο φίλος βιαζότανε κι αυτός να φύγει, αλλά μόλις τον είδε ο παππούς να βάζει το παλτό του, τον φώναξε κοντά του. «Πού πας; Αφού σου είπα. Περίμενε να φύγουν όλοι.» Έβγαλε το παλτό του ο εγγονός και κάθισε δίπλα στον παππού, περιμένοντας να φύγουν οι γονείς και τα αδέρφια του. Μόλις έμειναν μονάχοι, ο παππούς τινάχτηκε όρθιος, και αφού έβαλε το δικό του το

παλτό, είπε: «άντε, σήκω, πάμε». «Πού;» «Θα δεις. Θα σου πω στον δρόμο.» Μπήκανε στο αυτοκίνητο και κατευθυνθήκαν προς το κέντρο.

Στον δρόμο ο παππούς έδινε συνέχεια οδηγίες. Όταν έφτασαν έξω από ένα εμπορικό κατάστημα, του είπε «εδώ είμαστε» και του ζήτησε να παρκάρει κάπου εκεί κοντά και να τον περιμένει. Ο παππούς βγήκε από το αμάξι και μπήκε μέσα στο μαγαζί. Ο εγγονός κοίταξε τη βιτρίνα. Το μαγαζί πουλούσε εσώρουχα. Λίγο μετά ο παππούς βγήκε κρατώντας μια μεγάλη πλαστική σακούλα. Γύρισε στο αμάξι, και παραμένοντας ακόμα πεισματικά ανέκφραστος, ζήτησε από τον εγγονό του να τον πάει ξανά στο σπίτι.

Στον δρόμο της επιστροφής κανένας δεν έβγαλε κουβέντα. Μόνο, λίγο πριν φτάσουν, ο φίλος δεν άντεξε. «Τι πήγες και ψώνισες, ρε παππού; Γιατί ήταν τόσο επείγον;» «Σλιπ», του απάντησε ο παππούς. «Η συγχωρεμένη μόνο σώβρακα με άφηνε να φοράω.» Κάτι χοντρές σταγόνες αρχίσαν να βαράνε πάνω στο παρμπρίζ. Ο φίλος άνοιξε τους υαλοκαθαριστήρες. Ο παππούς έβγαλε τα γυαλιά του και τα σκούπισε πάνω στη μαύρη του γραβάτα.

ο συνάδελφος

Πολλά χρόνια πριν. Ταξιδεύω νύχτα με το κτελ για την Αθήνα. Μισοκοιμάμαι. Κάποια στιγμή χτυπάει το τηλέφωνό μου. Μέχρι να το βρω και να απαντήσω ο ήχος του έχει ξυπνήσει αρκετούς τριγύρω μου. Μιλάω χαμηλόφωνα και ύστερα το κλείνω και το βάζω στο αθόρυβο.

Λίγο μετά νιώθω ένα σκούντημα στον ωμό. Γυρίζω, βλέπω έναν τύπο αγριεμένο πάνω από το κεφάλι μου. «Τι έγινε», τον ρωτάω. «Το κινητό σου», μου απαντά. «Ναι, με συγχωρείς», του λέω, «το είχα ξεχάσει, αλλά τώρα το έχω στο αθόρυβο.» «Όχι», μου λέει, «τελείως να το κλείσεις». «Γιατί; Θα μπλοκάρει το κτελ και δεν θα μπορεί να επικοινωνήσει με τις Τρεις Γέφυρες για να ζητήσει άδεια προσγείωσης;» «Να το κλείσεις», επιμένει αυτός. «Μου προκαλεί προβλήματα στην υγεία μου με την ακτινοβολία που εκπέμπει.» Μένω για λίγο σιωπηλός, ίσα για να βεβαιωθώ ότι δεν κάνει πλακά και ύστερα τον ρωτάω αν αυτό το παθαίνει από όλα τα κινητά τηλεφωνα ή μόνο από το δικό μου. Η ερώτηση τον εξοργίζει και αρχίζει να φωνάζει, ξυπνώντας πια το σύνολο των συνεπιβατών, που προσπαθούν να καταλάβουν τι συμβαίνει. Ο μονός που φαίνεται πως δεν χρειάζεται εξηγήσεις είναι ο οδηγός, ο οποίος σηκώνει τα ματιά στον καθρέφτη

και ύστερα με μια φωνή διεκπεραιωτική λέει από μικροφώνου: «Κάτσε, ρε συνάδελφε, στη θέση σου. Ηρέμησε. Μην ενοχλείς τον κόσμο». Ο «συνάδελφος» επιστρέφει όντως στη θέση του μουρμουρίζοντας ανάκατα βρισιές και όρους της φυσικοχημείας. Κάποιοι γελάνε. Ο διπλανός μου κουνάει το κεφάλι του.

Σε δέκα λεπτά έχουν όλα ξεχαστεί και το κοιμισμένο κτελ συνεχίζει απρόσκοπτα το ταξίδι προς τον νότο.

Φέτος το καλοκαίρι. Είμαι στον Βόλο. Έχω αφήσει το ανταμομπίλ στο συνεργείο, και μόλις ο μηχανικός με ειδοποιεί πως είναι έτοιμο, παίρνω ένα ταξί και πάω να το παραλάβω. Ο ταξιτζής φοράει μάσκα, όπως κι εγώ αλλώστε.

Κάπου στου δρόμου τα μισά χτυπάει το κινητό μου. Το βγάζω και απαντάω. Καθώς μιλάω ακούω και τον οδηγό να λέει κάτι, το οποίο μου φαίνεται τόσο εξωφρενικό που δεν μπορώ να πιστέψω ότι απευθύνεται σε εμένα. Να όμως που ο οδηγός το επαναλαμβάνει. Λέω στον φίλο στο τηλέφωνο να περιμένει λίγο και γυρίζω προς το μέρος του. «Συγγνώμη, σε μένα μιλάτε», του λέω. «Κλείσε το κινητό σου», μου ξαναλέει τρίτη φορά -ή μήπως τέταρτη- αυτός. «Η ακτινοβολία του μου προκαλεί σοβαρά προβλήματα στην υγεία μου.» Δεν μπορεί, σκέφτομαι, αλλά εντάξει δεν αποκλείεται κιόλας. «Το παθαίνετε αυτό από όλα τα κινητά γενικά», τον

ρωτάω, «ή μόνο συγκεκριμένα από το δικό μου;»
Δεν μπορεί, σκέφτεται τώρα και αυτός, αλλά εντάξει,
είπαμε, δεν αποκλείεται κιόλας. Γυρίζει κι αυτός και
με κοίτα. Για ώρα κοιταζόμαστε στα ματιά, ενώ το
ταξί συνεχίζει να προχωράει ουσιαστικά
ακυβέρνητο. Μέσα από τη διαβολική συσκευή που
επιμένω να κρατάω ακόμα ανοιχτή στο χέρι μου
μόλις που ακούγεται η αγωνιώδης φωνή του φίλου:
«Έλα ρε... με ακούς; Πού είσαι; Τι έπαθες;»

Λίγο πριν συμβεί κάτι μοιραίο και μη αναστρέψιμο ο
ταξιτζής επιστρέφει το βλέμμα του στον δρόμο,
βγάζει τη μάσκα του, αναστενάζει βαθιά και μου
λέει: «Άμα θες, βγάλε και τη δικιά σου. Έτσι κι
αλλιώς όλοι μας θα πεθάνουμε».

ο γάτος μου

Τον Νοέμβριο, κατά τη διάρκεια ενός απογευματινού μου περίπατου, βρήκα έναν γάτο εδώ έξω στους αγρούς και αποφάσισα να τον υιοθετήσω. Μαύρος, κατάμαυρος, με λίγες άσπρες τρίχες στον λαιμό από άμυνα, να μην τον λένε γκαντέμη. Τον είπα Πούμα.

Από τότε έχουν περάσει τέσσερις μήνες σκληρής ή έστω ημισκληρης καραντίνας και μόλις σήμερα το απόγευμα, που τον είδα να κυνηγάει τη σκιά του στην αυλή, αναρωτήθηκα: Γιατί είναι ακόμα εδώ αυτός; Γιατί δεν σηκώνεται να φύγει; Θέλω να πω, εγώ βρίσκομαι σε καθεστώς απαγόρευσης και το πιο μακρύ ταξίδι που μπορώ να κάνω είναι μέχρι το σουπερμάρκετ. Αυτός, που είναι γάτος, και κανείς δεν πρόκειται να ασχοληθεί ποτέ στα σοβαρά με τις μετακινήσεις του, γιατί δεν πάει κάπου αλλού; Γιατί δεν ταξιδεύει;

Ύστερα είπα πως μάλλον θα φταίει που τον υιοθέτησα και με την πράξη μου αυτή σύναψα μαζί του κάτι, ασπούμε, σαν κοινωνικό συμβόλαιο, του οποίου οι όροι πηγαίνουν κάπως έτσι: Εγώ θα σε ταΐζω, θα σε ποτίζω, θα σε πηγαίνω στον κτηνίατρο κι εσύ θα την περνάς όλη τη μέρα αραχτός και πού και πού θα μου κουβαλάς έξω από την πόρτα κανένα ποντίκι ή ό,τι άλλη βλακεία βρεις εκεί όπου

τριγυρνάς, και όταν πιάσει για τα καλά η άνοιξη θα αρχίσεις κάθε βραδύ να ουρλιάζεις για να μην μείνει κανείς στον οικισμό απληροφόρητος πως θες να ζευγαρώσεις. Δίκαια συναλλαγή, δεν λέω. Σχεδόν νομίζω ότι τον έριξα, αλλά μην του το πείτε.

Όταν, όμως, έφτιαξα καφέ και κάθισα έξω στην αυλή λίγο να τον χαζέψω, αυτός ήρθε κοντά μου, τρίφτηκε για λίγο πάνω στο παντελόνι μου και ύστερα μου είπε: «Καλά εγώ, που είμαι γάτος, και μένω εδώ επειδή βρήκα κάποιον να με ταΐζει και να ήθελα να ταξιδέψω, μόλις θα έβγαινα στην εθνική, θα με έβαζαν στόχο τα διερχόμενα οχήματα ποιο θα με πρωτοπατήσει, εσύ, που είσαι άνθρωπος, γιατί είσαι ακόμα εδώ; Αλήθεια τώρα, γιατί δεν σηκώνεσαι να φύγεις; Τι είναι αυτό που σε κρατάει εδώ περισσότερο; Οι απαγορεύσεις κι ο φόβος των κυρώσεων; Ο σεβασμός προς το κοινωνικό σου σύνολο; Η πανδημία η ιδιά; Ή μήπως δεν θέλεις να χαλάσεις το δικό σου το συμβόλαιο, που όσο κι αν είναι άδικο, όσο κι αν δεν μπορείς τους όρους του να αλλάξεις, όσο κι αν το δικό σου αφεντικό καταπατάει συστηματικά όσα έχετε συμφωνήσει, φαίνεται πως κάπως σε βολεύει όλο αυτό και πού να ψάχνεις τρόπο, αφορμή και κίνητρο να επαναστατήσεις;»

Ρε άντε, ξεκολλά από εδώ που μου ήρθες να μου κάνεις και μάθημα πολιτειολογίας κυριακάτικα, του είπα και επέστρεψα εκνευρισμένος μες στο σπίτι.

Για να ηρεμήσω λίγο, κάθισα μπροστά στον υπολογιστή και άνοιξα να διαβάσω τις ειδήσεις, αλλά έπεσα πάνω στο δελτίο των κρουσμάτων και αμέσως τον ξανάκλεισα. Σηκώθηκα και άρχισα να περπατάω πέρα-δώθε στο σαλόνι. Αυτό ήταν, το αποφάσισα. Στην επόμενη καραντίνα θα πάρω παπαγάλο.

κόλαση

Σήμερα πήγα ξανά στην παράλια μια βόλτα και έβγαλα κάτι φωτογραφίες φοβέρες και ύστερα γύρισα στο σπίτι και έκατσα και άκουσα μουσική και ανακάλυψα κάτι απίθανες καινούριες μπάντες και πιο μετά θυμήθηκα, για κάποιο λόγο, μια σκηνή στη Θεία Κωμωδία, οπού καθώς ο Δάντης ξεναγείται από τον Βιργίλιο στην κόλαση, βλέπει ένα παρεάκι κολασμένων να βασανίζεται φριχτά και ρωτάει ποιοι είναι αυτοί και τι έκαναν για να αξίζουν τέτοια τιμωρία, για να πάρει την περίφημη απάντηση: non ragionam di lor, ma guarda e passa (γάμησέ τους αυτούς, κοίτα μονάχα και προχώρα), διότι στο συγκεκριμένο επίπεδο της κόλασης φιλοξενούνταν, λέει, οι ουδέτεροι, οι αμέτοχοι, όσοι δεν πήραν θέση όταν έπρεπε, και ενώ γινόταν γύρω τους κακός χαμός και καίγονταν ο κόσμος, αυτοί ανέβαζαν στο φέισμπουκ τοπία και τραγουδάκια, και ενώ νύχτωνε και η θερμοκρασία μέσα και έξω από το σπίτι έπεφτε, δεν ξέρω, κάπως με τη σκέψη αυτή σαν να παραξεστάθηκα.

κατεξάιρεση

Κάποτε είχα διαβάσει κάπου ότι υπάρχει μια ψυχική διαταραχή που βασικό της σύμπτωμα είναι η ακατάσχετη πεζοπορία. Όσοι υποφέρουν από αυτό το πράγμα δεν νιώθουν απλώς την ακατανίκητη επιθυμία να βγουν για μια «σύντομη μετακίνηση» με τα ποδιά, αλλά έτσι κι αρχίσουν, λέει, να βολτάρουνε, παρασύρονται σε τέτοιο βαθμό που δεν σταματούν να περπατούν πάρα μονάχα όταν τους εγκαταλείψουν οι δυνάμεις τους και ενδεχομένως καταρρεύσουν, κάποια στιγμή, κατάκοποι πολύ μακριά από ότι θα μπορούσε να οριστεί ως σχετικά «κοντά την κατοικία τους». Η διαταραχή αυτή ονομάζεται δρομομανία.

Κάποτε, για πλακά, μου είχαν πει ότι ίσως πάσχω και εγώ από αυτό. Γέλασα όταν το άκουσα, αφού για πλακά μου το είπανε και αφού μόνο για πλακά λέγονται, λίγο-πολύ, εδώ και αρκετό καιρό τα πάντα. Σήμερα, και να ήθελα να διαπιστώσω αν ισχύει στα σοβαρά εκείνη η παλιά της πλάκας η διάγνωση, δεν θα τολμούσα φυσικά με τίποτα να επιβαρύνω και άλλο το μονοθεματικό σύστημα υγείας μας. Έτσι, σκέφτομαι ότι το μόνο που μου απομένει είναι να ξυπνήσω πρωί-πρωί, να συμπληρώσω μια βεβαίωση κατεξάιρεση μετακίνησης, να τη διπλώσω, να τη

βάλω μες στην τσέπη μου, να φορέσω τα παπούτσια μου, να βγω από το σπίτι και να αρχίσω να περπατάω χωρίς να υπάρχει αύριο.

Ναι, αυτό θα κάνω. Και κάθε φορά που θα συναντάω κάποιον πάνω στον δρόμο μου, θα βγάζω από την τσέπη τη βεβαίωση, θα του τη δείχνω και θα τον ρωτώ: «Συγγνώμη, ξέρετε τι είναι αυτό;» Και αν μου απαντάει πως είναι βεβαίωση μετακίνησης, θα τον αφήνω πίσω και θα προχωρώ μέχρι να βρω άλλον για να ρωτήσω. Και ύστερα άλλον κι άλλον, μέχρι που να βρεθεί, κάποια στιγμή, κάπου σε αυτόν τον κόσμο, ένας άνθρωπος που μόλις δει την ταλαιπωρημένη μου βεβαίωση, να την κοιτάξει καλά-καλά, να ξύσει το κεφάλι του και να μου απαντήσει: «Ξερωγώ... ένα κομμάτι χαρτί; Όλα καλά; Τι φάση;»

Και τότε μόνο θα πω πως επιτέλους κάπου έφτασα. εάν υπάρχει πράγματι κάπου αυτό το κάπου.

παράσιτα

Περασμένα μεσάνυχτα. Ταξιδεύω στην εθνική και ακούω με ενδιαφέρον στο ραδιόφωνο παράσιτα. Διψάω. Σταματάω κάπου να πάρω κάτι για να πιώ. Γυρίζοντας στο αμάξι, βλέπω έναν τύπο να το γυροφέρνει και να το κοιτάζει παράξενα. Έχει τα χέρια του στη μέση. Η στάση του σώματός του μοιάζει γενικά εριστική. Σαν να γουστάρει να μαλώσει με το αυτοκίνητό μου, αλλά προς το παρόν περιορίζεται στο να το προκαλεί για να κάνει εκείνο την πρώτη μοιραία κίνηση. Πλησιάζω, αλλά αντί για την πόρτα, ανοίγω το κουτάκι του αναψυκτικού που μόλις έχω αγοράσει. Ο τύπος σηκώνει το κεφάλι του.

«Δικό σου είναι αυτό», με ρωτάει. «Ναι», του απαντώ, «υπάρχει πρόβλημα;» «Είσαι ευχαριστημένος», ξαναρωτάει αυτός. «Από τι, από τη ζωή μου;» ζητάω διευκρινήσεις. «Από το αμάξι, ρε φιλέ», λέει αυτός, υψώνοντας κάπως τον τόνο της φωνής. «Είμαι, ναι», του λέω και ανοίγω την πόρτα επιτέλους. «Το πουλάς;» με προλαβαίνει ο άγνωστος. «Όχι ακόμα», του απαντάω. Βγάζει από την τσέπη μερικά χαρτονομίσματα και μου τα δείχνει. «Λίγα είναι», του λέω. Βγάζει και κάτι κέρματα. «Χμ...», λέω βαθιά, στοχαστικά, «κάτι πάει να γίνει τώρα». Βγάζει και ένα χαρτί τσαλακωμένο που κάτι γραφεί πάνω του. «Τι είναι αυτό;» ρωτάω.

«Η διαθήκη μου», μου απαντά. «Συγγνώμη», τον διακόπτω, «αλλά πρέπει να επιστρέψω στον πραγματικό κόσμο».

Μπαίνω στο αμάξι. Βάζω μπρος. Από τον καθρέφτη τον βλέπω να βγάζει ένα στυλό και να μουτζουρώνει το τσαλακωμένο του χαρτάκι. Γαμώτο, μάλλον με αποκληρώνει, σκέφτομαι. Ανοίγω πάλι το ραδιόφωνο και αρχίζω να αποκρυπτογραφώ τα παράσιτα που ακούω. Μια παρέα από πλακατζήδες εξωγήινους συνεχίζει να μεταδίδει απειλητικά μηνύματα, που ωστόσο πλέον μοιάζουν τόσο βαρετά, χαζά, ξεπερασμένα. Λίγο πιο κάτω βλέπω ένα αμάξι αναποδογυρισμένο. Δίπλα του ένα περιπολικό. Δίπλα στο περιπολικό ένας δαιμόνιος ντετέκτιβ προσπαθεί να λύσει το μυστήριο... πώς διάολο έγινε έτσι αυτός ο κόσμος;

όλα καλά

Ένας δικός μου άνθρωπος έκανε χθες μια μικρή επέμβαση σε μια κλινική της Αθήνας. Όσο ήταν μέσα στο χειρουργείο, εγώ πήγα και κάθισα σε ένα καφενείο παραδίπλα και περίμενα. Ήταν πολύ νωρίς, τα ξημερώματα, και η πόλη δεν είχε ξυπνήσει καλά-καλά ακόμα. Ο καφετζής, όμως, είχε μια εξωφρενική διάθεση. Τραγουδούσε και έλεγε συνέχεια αστεία. Στην αρχή μού φάνηκε κάπως ενοχλητικός, αλλά μετά κατάλαβα πως αυτός δεν ήταν πάρα ο ρόλος του. Ένας ρόλος που είχε χτίσει πολύ μεθοδικά φτιάχνοντας καφέδες για τους συνοδούς των ασθενών που νοσηλεύονταν στις κλινικές που περικύκλωναν το μαγαζί του. Κάποια στιγμή μπήκε στο μαγαζί ένας πελάτης κι ο καφετζής τον χαιρέτησε λέγοντας: «Καλώς τον γιατρό. Πρωινός-πρωινός σήμερα». Μετά ήρθε ένας άλλος και του είπε: «Αχ, γιατρέ... τι έγινε; Βγήκαμε βόλτα χθες το βραδύ, ε;» Και ύστερα ένας τρίτος, που μόλις τον είδε άρχισε αμέσως να τον πειράζει: «Τι πάθαμε, ρε γιατρέ, πάλι; Δεν βλέπω να τραβάει η ομάδα φέτος...»

Όταν μείναμε μονοί μας, δεν άντεξα και τον ρώτησα: «Δεν μου λες... θυμάσαι το όνομα κανενός από αυτούς ή έτσι, τους αποκαλείς όλους γιατρέ μου και ξεγνοιάζεις;» «Θυμούνται αυτοί το δικό μου όνομα»,

μου απάντησε, «και να σου πω, το θέμα είναι εσύ να μην το μάθεις».

«Λίγο μετά μπήκε στο μαγαζί ένας άλλος πελάτης. Αυτός δεν ήτανε γιατρός. Τα μάτια του ήταν κατακόκκινα και έτρεμαν τα χέρια του. Ο καφετζής τον χαιρέτησε λέγοντας: «Καλημέρα, κύριε Στέλιο». Εκείνος ξεψυχισμένα απάντησε: «Καλημέρα, Μάκη». Όσο του έφτιαχνε τον καφέ μιλούσανε ψιθυριστά και στο τέλος ο Μάκης είπε χτυπώντας το χέρι του κυρίου Στέλιου: «Όλα καλά να πάνε». Κοίταξα το ρολόι από πάνω του. Είχε περάσει η ώρα και έπρεπε να μπω ξανά στην κλινική. Τον φώναξα: «Γιατρέ, τι σου χρωστάω;»

ημισφαίρια

Έξω στον δρόμο ένας τύπος ψάχνει στα σκουπίδια. Στον μπλε κάδο, της ανακύκλωσης. Περνάει δίπλα του ένας άλλος και του φωνάζει: «Δεν θα βρεις τίποτα εκεί μέσα. Στον άλλον κοιτά, τον πράσινο». Ο πρώτος γυρίζει, τον κοιτάζει σχεδόν προσβεβλημένος και του ζητάει τον λόγο: «Κι εσύ πού ξέρεις τι ψάχνω;» Ο δεύτερος τον πλησιάζει, του λέει κάτι χαμηλόφωνα και τον χτυπάει στον ωμό. Ύστερα αρχίζουν να ψάχνουν και οι δυο, ο ένας στον πράσινο και ο άλλος στον μπλε κάδο. Περνάει κι ένας τρίτος με ποδήλατο, τους βλέπει και κουνάει το κεφάλι. «Τι ψάχνετε, ρε», τους λέει. «Εδώ δεν έχει τίποτα. Πηγαίνετε στον άλλο παρακάτω, στην πλατεία.» «Κι εσύ πού ξέρεις τι ψάχνουμε;» του λένε και οι δυο αγριεμένοι. Ο καινούριος παρκάρει το ποδήλατο και πάει πιο κοντά τους. Βλέπει κάτι σακουλές δίπλα στους κάδους και αρχίζει να τις σκαλίζει. Βγαίνει και μια κυρία στο μπαλκόνι από πάνω και τους βάζει τις φωνές. Τους λέει πως θα φωνάξει την αστυνομία. «Γιατί», διαμαρτύρονται αυτοί, «τι κάναμε;»

Το σκέφτεται για λίγο η κυρία, δεν βρίσκει τελικά κάτι το αξιόποιο να τους προσάψει και μπαίνει ξανά μέσα στο διαμέρισμα. Βλέπει τον άντρα της στον καναπέ, βαμμένο στα χρώματα της

τηλεόρασης. «Πάμε μια βόλτα;» τον ρωτάει. «Τι έπαθες τέτοιαν ώρα;» της απαντά αυτός. Η γυναίκα κοιτάει το ρολόι της, ρίχνει μια ζακέτα πάνω της και κατεβαίνει στον δρόμο. Τώρα στέκεται εκεί, δίπλα στους τρεις, με τα χέρια της σταυρωμένα μπροστά στο στήθος. Δεν λέει κουβέντα. Και όμως, μοιάζει σαν να τους βοηθά, σαν να τους συμβουλεύει. Η ώρα περνά. Η νύχτα βαθαίνει. Ο πλανήτης σπρώχνει το προνομιούχο του ημισφαίριο στην επικράτεια του χειμώνα. Ένα στενό πιο κάτω δυο γάτες ροκανίζουν λαίμαργα τη χαμένη αξιοπρέπεια του κόσμου.

αυτό έχω μόνο

Μπαίνω στο σουπερμάρκετ να πάρω κάτι. Το βρίσκω, το παίρνω, πάω προς το ταμείο. Μπροστά μου ένας τύπος με ένα μεγάλο καρότσι φορτωμένο όσο δεν πάει. Ο τύπος γυρίζει, με κοιτάζει, παρατηρεί το ένα πράγμα που κρατάω στα χέρια μου και με ρωτάει: «αυτό έχεις μόνο;». Κανονικά, εδώ θα έπρεπε εγώ να του απαντήσω καταφατικά κι αυτός να μου παραχωρήσει τη θέση του -όπως γίνεται συνήθως στον πολιτισμένο κόσμο- και να τελειώσει πριν ξεκινήσει καν αυτή η ιστορία.

Ο συγκεκριμένος τύπος, όμως, δεν περιμένει να του απαντήσω. Βασικά η φράση του «αυτό έχεις μόνο;» δεν ήταν και τόσο ερώτηση αλλά πιο πολύ διαπίστωση. Ξαναγυρίζει προς το ταμείο και αρχίζει να ξεφορτώνει το καρότσι του αδιάστακτα. Τα ψώνια του τύπου αρχίζουν να κινούνται πάνω στον ιμάντα. Ο ιμάντας κυλάει ανέμελος προς την ταμιά. Η ταμιάς με κοιτάζει με συμπόνια. Και τότε ακούγεται μια φωνή από πίσω μου να λέει: «καλά, ρε, δεν ντρέπεσαι;». Για κάποιον λόγο σκέφτομαι ότι απευθύνεται σε εμένα. Ότι θα έπρεπε να ντρέπομαι που θέλω να αγοράσω μόνο ένα πράγμα. Γυρίζω και βλέπω έναν άλλον τύπο με ένα εξίσου υπερφορτωμένο καρότσι να κοιτάζει προς το ταμείο ενοχλημένος. Ο τύπος μπροστά μου έχει γυρίσει και

τον κοιτάζει επίσης. «Σε μένα μιλάς;» του λέει. «Ναι, ρε», του απαντάει ο άλλος, «δεν ντρέπεσαι;» «Ντρέπομαι λίγο, ναι. Εσύ;» «Κι εγώ ντρέπομαι, καμία φορά, δεν λέω.»

Η κουβέντα έχει πάρει ενδιαφέρουσα ντροπή, αλλά δεν γίνεται να μείνουμε για πάντα εκεί μέσα. Η ταμίας μάς κοιτάζει ανήσυχη. Μετά σκύβει πάνω από το μικρόφωνο και λέει: «η κυρία Ιωάννου στο ταμείο τέσσερα, παρακαλώ». Η κυρία Ιωάννου σπεύδει να εκτονώσει την κατάσταση. Ανοίγει το διπλανό ταμείο, σκύβει πάνω από το δικό της μικρόφωνο και λέει: «περάστε από το τέσσερα, παρακαλώ». Ο τύπος από πίσω μου σπρώχνει το καρότσι προς τα δεξιά, με προσπερνά και πιάνει θέση. Καθώς αδειάζει το καρότσι του, γυρίζει, με κοιτάζει, κοιτάζει και το ένα και μοναδικό καταναλωτικό προϊόν που κρατάω στα χέρια μου και με ρωτά: «καλά, αλήθεια, αυτό έχεις μόνο;» «Όχι μωρέ», του απαντώ, «έχω κι ένα σωρό αλλά που με απασχολούν, αλλά μην σας βαραίνω με τα δικά μου τώρα...» Ο τύπος νομίζει ότι τον κοροϊδεύω, αλλά δίνει τόπο στην οργή και γυρίζει ξανά προς την κυρία Ιωάννου, η οποία αρπάζει πάλι το μικρόφωνο και λέει: «η κυρία Παπαδημητρίου στο ταμείο πέντε, παρακαλώ».

Και ενώ περιμένω την κυρία Παπαδημητρίου να έρθει να με σώσει, σκέφτομαι ποσό πολύ θα ήθελα να παρουσιάσω κάποια στιγμή κάποιο βιβλίο μου

μέσα σε ένα σουπερμάρκετ και να διαβάζω
αποσπάσματα από το μικρόφωνο του ταμείου και να
νομίζουν όλοι ότι τους κοροϊδεύω και εγώ κατά
βάθος να ντρέπομαι αβάσταχτα που αυτό που τους
διαβάζω έχω μόνο.

αργαλαστή

Αύγουστος στην Αργαλαστή. Αργά το απόγευμα. Περπατάω στα καλντερίμια και πάω να βρω στην πλατεία την παρέα μου. Βλέπω μια ηλικιωμένη να κάθεται έξω από το σπίτι της και να ακούει διαφημίσεις στο ραδιόφωνο. Απέναντι της ένας τύπος με κρεμασμένη μια φωτογραφική μηχανή στον λαιμό του κοιτάζει μια αυτή και μια το σπίτι. Το σπίτι είναι πέτρινο, παλιό, παρατημένα όμορφο. Ο τύπος πλησιάζει τη γυναικά και τη ρωτάει στα αγγλικά αν θα μπορούσε να το φωτογραφίσει. Αυτή δεν καταλαβαίνει τι της λέει. Ο τύπος επαναλαμβάνει την ερώτηση αργά, συλλαβιστά, συνοδεύοντας την με πλατιές κινήσεις. Η γυναίκα τώρα μάλλον κάνει ότι δεν καταλαβαίνει, γιατί όταν σου δείχνουν μια φωτογραφική μηχανή και έπειτα ένα σπίτι τι άλλο θα μπορούσε να σημαίνει αυτό;

Ο τύπος διατυπώνει την ερώτηση τρίτη φορά και η γιαγιά με βλέπει τότε να περνάω από δίπλα τους και με ρωτάει: «τι λέει αυτός εδώ;». «Θέλει να βγάλει φωτογραφία το σπίτι σας», της λέω. «Γιατί», ρωτάει αυτή. Τι γιατί; Τι ερώτηση είναι αυτή; Ντρέπομαι και να τη μεταφράσω, οπότε απαντάω εγώ αυθαίρετα: «Γιατί του αρέσει.» «Εντάξει», συναινεί. «Πες του

μόνο να μου αφήσει τη διεύθυνσή του φεύγοντας. Αν πάω ποτέ από τα μέρη του να περάσω να φωτογραφίσω κι εγώ το δικό του σπίτι.» Τώρα σειρά του τύπου να με ρωτήσει τι λέει η γυναίκα. Πού πάω και μπλέκω, σκέφτομαι. Τέλος πάντων, του μεταφράζω τα πάντα, κατά λέξη. Αυτός χαμογελάει, βγάζει ένα μπλοκάκι από την τσάντα του, γράφει κάτι, σκίζει τη σελίδα και της τη δίνει.

Η γηραιά ηλιόροισσα κάνει πως τη διαβάζει και μονολογεί: «α, μακριά μένει... πολύ μακριά». Ύστερα διπλώνει το χαρτάκι, το βάζει στην τσέπη της και σηκώνεται για να απελευθερώσει από την παρουσία της το πλάνο. «Όχι, καθίστε, καθίστε, σας παρακαλώ», της λέει ο τουρίστας ευγενικά. Αυτή τη φορά η γυναίκα δεν περιμένει τη μετάφραση. «Πες του», μου λέει, «εγώ ακόμα είμαι μικρή. Ακόμα δεν έχω γίνει αξιοθέατο».

μέθανα

Σεπτέμβριος στα Μέθανα. Πίνω καφέ στην παράλια. Το μαγαζί είναι άδειο, όπως άδειος μοιάζει κι ολόκληρος ο οικισμός. Ο σερβιτόρος μού εξηγεί, με έναν τόνο κάπως απολογητικό, πως χρόνο με τον χρόνο το καλοκαίρι κρατάει όλο και λιγότερο.

Μετά έρχονται δυο τύποι και κάθονται ακριβώς μπροστά μου σε διπλανά τραπέζια. Μου φαίνεται παράξενο που δεν μοιράζονται το ίδιο τραπέζι, αλλά το αποδίδω σε κάποιο μετρό προστασίας από κάτι πραγματικά πολύ κακό που δεν θα ήθελα να ξέρω.

Παραγγέλνουν και ύστερα ο ένας, ο πιο ήρεμος, γυρίζει, με κοιτάζει και με ρωτάει αν με ενοχλεί, εννοώντας αν με εμποδίζει από το να χαζεύω απρόσκοπτα τη θάλασσα. Λες και ήμασταν στο σινεμά και το τοπίο μπροστά μας ήταν κάποια ταινία της οποίας δεν έπρεπε να χάσω ούτε πλάνο. Ναι, του απαντώ, μου κρύβεις λίγο τους υπότιτλους, αλλά την έχω ξαναδεί πολλές φορές, άραξε, δεν πειράζει. Ο άλλος μοιάζει να είναι νευρικός, ίσως κ κάπως νευριασμένος. Βγάζει το κινητό του από την τσέπη, το κοιτά και ύστερα το κοπανάει πάνω στο τραπέζι, ταράζοντας για μια στιγμή τον διπλανό του.

-Τι έπαθες, μωρέ;

- Τι να πάθω; Ξέρεις ποσό το αγόρασα αυτό; Τι το ήθελα; Τι να το κάνω τόσο ακριβό τηλέφωνο, αν είναι ποτέ κάνεις να μην με παίρνει;
- Αυτό είναι; Πες μου το νούμερο σου να σε πάρω εγώ;
- Γιατί δεν το έχεις;
- Όχι. Γιατί να το έχω;

Ο νευρικός υπαγορεύει τον αριθμό του στον ήρεμο, ο οποίος τον πληκτρολογεί στο δικό του μάλλον φτηνότερο τηλέφωνο. Αμέσως μετά το ακριβό κινητό χτυπάει. Ο τύπος το αρπάζει, το κοίτα και ύστερα γυρίζει και ψάχνει με το βλέμμα του καχύποπτος τριγύρω. Πολύ ανήσυχος, ψιθυρίζει στον άλλον πως δεν αναγνωρίζει το νούμερο. Ο άλλος τον συμβουλεύει να απαντήσει. Απαντά και ακούει τη φωνή του φίλου του στερεοφωνικά να του λέει «έλα, ρε μαλακά».

- Τι κάνεις, ρε; Με κοροϊδεύεις;
- Σε πήρα. αυτό δεν ήθελες;
- Όχι τώρα. Τώρα είσαι εδώ. Τι να το κάνω;
- Καλά. Φεύγω τότε.
- Κάτσε. Πού πας;
- Πάω. Θα σε πάρω από το σπίτι.
- Σιγουρά, θα με πάρεις, ε;
- Ε, ναι, λεμέ.
- Σιγουρά, ε; Θα περιμένω.

Ο ήρεμος φεύγει ήρεμα. Ο νευρικός μένει εκεί στη θέση του να κοιτάει τη συσκευή του. Ο σερβιτόρος έρχεται και φέρνει δυο καφέδες. Κοιτάει το τραπέζι που έχει μόλις αδειάσει. Κοντοστέκεται. Ο τύπος με το κινητό τού λέει να τους αφήσει και τους δυο χωρίς να σηκώσει ούτε στιγμή το βλέμμα από την οθόνη του. Ο σερβιτόρος αφήνει τους καφέδες και φεύγει κουνώντας το κεφάλι.

Για κάποιον λόγο νιώθω τώρα πως ο καφές όντως με εμποδίζει, με ενοχλεί, μου κρύβει τη θάλασσα μπροστά μου. Όσο περνάει η ώρα το ποτήρι του μοιάζει να υψώνεται σαν φάρος πάνω από το λιμάνι των Μεθάνων. Τα διερχόμενα караβιά βλέπουν από μακριά το καλαμάκι του και αλλάζουνε κατεύθυνση.

Ο σερβιτόρος έρχεται, μου αλλάζει το τασάκι και κάνει έναν μορφασμό, σαν να λέει: «Είδες; Τι σου έλεγα;» Παράδοξο, αλήθεια. Πώς γίνεται ο πλανήτης να υπερθερμαίνεται και το καλοκαίρι, χρόνο με τον χρόνο, να κρατεί όλο και λιγότερο;

πριν μια ώρα

Οδηγώ στην εθνική. Από τη Θεσσαλονίκη προς τα νότια. Είναι αργά και βρέχει. Λίγο πριν την Κατερίνη περνάω κάτω από έναν από αυτούς τους πίνακες που προειδοποιούν τους οδηγούς για κινδύνους που ενδέχεται να συναντήσουμε στον δρόμο... έργα συντήρησης, λάδια στο οδόστρωμα, υποχρεωτικές παρακάμψεις και ατυχήματα. Οδηγώ αφηρημένα. Μόλις που τον προσέχω. Και όμως,

προλαβαίνω να διαβάσω τη λέξη «κορίτσι». Δηλαδή, μου φαίνεται ότι «κορίτσι» είναι μία από τις λέξεις της φωτεινής επιγραφής. Κορίτσι; Δεν μπορεί. Θα έκανα λάθος, σκέφτομαι. Ωστόσο, η λέξη μου κολλάει και θεωρώντας ότι την έχω πραγματικά διαβάσει, και όχι φανταστεί, προσπαθώ να μαντέψω τις υπόλοιπες λέξεις της ηλεκτρονικής προειδοποίησης. Νύχτα, δρόμος, βροχή, κορίτσι, προσοχή... κάθε ιστορία που επινωώ, σαν άσκηση ασπούμε, έχει ένα τέλος τόσο ανοιχτό που αισθάνομαι ότι μαζί της και εγώ δεν πρόκειται να φτάσω ποτέ στον προορισμό μου.

Μετά, θυμάμαι που πριν από χρόνια είχα δει, νύχτα ήταν πάλι, έναν άνθρωπο να περπατάει καταμεσής στην εθνική οδό. Καμιά φορά τον βλέπω στον ύπνο μου ακόμα. Πάω πιο αργά. Προσεκτικά. Αλλάζω σταθμό στο ραδιόφωνο και αναζητώ να ακούσω

κάποια είδηση, κάτι που θα μπορούσε κάπως να βοηθήσει.

Μερικές δεκάδες χιλιόμετρα πιο κάτω, στο ύψος του Λιτόχωρου, βλέπω άλλη ανακοίνωση. Τώρα έχω τον νου μου και τη διαβάζω ολόκληρη. Προσοχή: Καλλιθέα. Χάθηκε κορίτσι τεσσάρων ετών. Οι φόβοι μου επιβεβαιώνονται. Αλλά να που τώρα σκαλώνω στη λέξη «Καλλιθέα».

Ποια Καλλιθέα; Της Αθήνας; Πόσες Καλλιθέες να υπάρχουν άραγε σε αυτόν τον κόσμο; Πόσα χαμένα τετράχρονα κορίτσια; Τώρα η ανακοίνωση μου φαίνεται πιο τρομακτική και από την ίδια την ιστορία που κρύβεται από πίσω. Τώρα το ότι ψάχνουν ένα μικρό κορίτσι, νύχτα, στην εθνική οδό, τόσα χιλιόμετρα μακριά, όχι από την πιο γνωστή μου Καλλιθέα ειδικά - γενικά, μακριά από το οπουδήποτε, μου φαίνεται εξωφρενικό, παράλογο, αδιανόητο. Μετά, θυμάμαι πάλι που

το τελευταίο καλοκαίρι στην Αθηνά, κάνοντας βόλτες κάπου, Ιλίσια προς Ζωγράφου, είχα δει μια άλλη ανακοίνωση. Ένα χαρτί κολλημένο στον τοίχο. Μια φωτογραφία ενός παπαγάλου και από κάτω έγραφε: «χάσαμε πριν μια ώρα τον Τζίμυ μας». Τότε εκείνο το «πριν μια ώρα» μου είχε φανεί αστέιο. Ύστερα, που το ξανασκέφτηκα λιγάκι, κάπως νομίζω το κατάλαβα. Όποτε και να το έβλεπες εκείνο το χαρτί, όποτε και να διάβαζες εκείνην την έκκληση

για βοήθεια -μετά από μήνες, ακόμα και μετά από χρόνια- για κάποιον ο Τζίμυς είχε μόλις εξαφανιστεί, πριν ακριβώς μια ώρα. Ίσως τελικά να μην υπάρχει τίποτα παράλογο μέσα στον κύκλο της απώλειας. Ίσως τα πάντα, με κάποιον τρόπο για τους απέξω εξωφρενικό, ίσως κι αδιανόητο, κάπως να εξηγούνται.

Οι ειδήσεις, όμως, στο ραδιόφωνο με επιστρέφουν στο παρόν. Στην υπαγορευμένη επικαιρότητα. Στον κύκλο της παλιανθρωπιάς και της ανοησίας. Πολύ μακριά από κάθε ιδανικό και νόημα, από κάθε ταξίδι και προορισμό, από κάθε ιστορία με αρχή, μέση, σκοπό και τέλος.

Λίγο πριν μπω στα τούνελ του Πλαταμώνα, βλέπω τρίτη ανακοίνωση. Και κάτω από αυτήν καμιά δεκαριά αυτοκίνητα σταματημένα, εκεί μέσα στον δρόμο - αλήθεια, παραλίγο να κοπανήσω πάνω τους. Οι οδηγοί τους έχουν βγει έξω, στέκονται κάτω από τη βροχή και την κοιτάζουν εκστασιασμένοι. Στον ηλεκτρονικό πίνακα που κρέμεται σαν ιππότης της αποκάλυψης πάνω από τα κεφάλια τους υπάρχει μονάχα μια λέξη φωτεινή κι όλες τις άλλες τις έχει καταπιεί το πιο βαθύ σκοτάδι. Δίπλα στη λέξη ένα κατακόκκινο θαυμαστικό - ρομφαία στα χέρια του ιππότη.

Σβήνω τη μηχανή, κλείνω το ραδιόφωνο. Βγαίνω να τη διαβάσω και εγώ. Διαβάζω τη λέξη δυνατά: «Χαθήκαμε!».

το παλτό

Περπατάω στον δρόμο και ακούω κάποιον να φωνάζει. Νιώθω τη φωνή να έρχεται από κάπου ψηλά και κοιτάζω προς τα μπαλκόνια και τα ανοιχτά παράθυρα. Δεν βλέπω κάτι, αλλά αρχίζω να ξεχωρίζω κάποιες λέξεις, που τις πιο πολλές ντρέπομαι τώρα να τις επαναλάβω. Ο τύπος που φωνάζει, λες και καταλαβαίνει το ενδιαφέρον μου, ανεβάζει κι άλλο την ένταση της φωνής του και πλέον ακούω σχεδόν τα πάντα. Βρισιές, κατάρες, αδιανόητες απειλές με αναφορές σε αρκετά άρθρα του ποινικού μας κώδικα. Κοντοστέκομαι. Το σκέφτομαι. Παίζει να βρίσκομαι κάτω από τη σκηνή ενός μελλοντικού εγκλήματος και να είμαι εγώ ο μόνος αυτήκοος μάρτυρας αυτού που πρόκειται μοιραία να ακολουθήσει.

Αλλά γιατί ο μόνος; Ο δρόμος είναι πολυσύχναστος, κόσμος πάει και έρχεται, τα μαγαζιά είναι ανοιχτά και σίγουρα στα άλλα διαμερίσματα τριγύρω υπάρχουνε περίοικοι που ακούν αυτά ακριβώς που ακούω και εγώ. Και όμως, κανείς δεν φαίνεται να δίνει σημασία. Άραγε, είμαι αδιάκριτος εγώ ή οι άλλοι αδιάφοροι; Αλλά και το δικό μου το ενδιαφέρον μέχρι πού μπορεί να φτάσει; Θέλω να πω, έχω τη διάθεση να ψάξω, να βρω τον ιδιοκτήτη της φωνής, να δω σε ποιον απευθύνει αυτήν την

ακατάσχετη λεκτική βία και να διαπιστώσω πόσο σταλήθεια κινδυνεύει από την ενδεχόμενη πραγματώσή της; Ή θα αρκεστώ να κάτσω και να ακούσω λίγο ακόμα, μέχρι να βαρεθώ ή να χορτάσω ή και τα δυο, και ύστερα θα γυρίσω σπίτι και θα γράψω κάτι για αυτό ή με αφορμή όλο αυτό ή κάτι άσχετο τελείως, ξερωγώ, για την άνοιξη που δεν λέει να έρθει ή για την πυρηνική απειλή που δεν λέει να φύγει;

Στο μεταξύ, εκεί ακριβώς που στέκομαι και τα σκέφτομαι όλα αυτά είναι η είσοδος ενός στεγνοκαθαριστηρίου. Ο στεγνοκαθαριστής έχει βγει στην πόρτα και με κοιτάζει. Τον κοιτάζω και εγώ. Τον κοιτάζω με τρόπο, σαν να τον ρωτώ: «Τι είναι όλος αυτός ο χαμός; Τι γίνεται;». Αυτός με κοιτάζει σκέτα. Κοιταζόμαστε. Το κάνουν αυτό καμιά φορά δυο άνθρωποι. Κοιτάζονται και δεν λένε τίποτα. Συνήθως περιμένει ο ένας να ανοίξει ο άλλος το στόμα του και να πει κάτι, οτιδήποτε, και ύστερα λέει και αυτός όλα όσα έχει ως τότε μαζεμένα. Αυτό είναι. Αποφασίζω να κάνω εγώ την πρώτη κίνηση. Να πω κάτι. Οτιδήποτε.

«Πώς πάνε οι δουλειές;», του λέω. «Στεγνοκαθαρίζει ακόμα τα ρούχα του ο κόσμος;»

«Μην ανησυχείς», μου απαντά αυτός. «Στο τηλέφωνο μιλάει.»

«Ναι, και λοιπόν; Και αυτός που τα ακούει όλα αυτά στην άλλη άκρη της γραμμής τι φταίει; Τι του έκανε;»

«Όχι, δεν κατάλαβες. Τα λέει στο τηλέφωνο, στη συσκευή, δηλαδή στην εταιρεία. Δεν έχει σήμα, ο άνθρωπος.»

Για κάποιον λόγο αυτή η τελευταία φράση μου ακούγεται κάπως, σαν κάτι πολύ σημαντικό. Κάτι, ασπούμε, σαν απόφθεγμα. Σκέφτομαι πως ίσως, όταν πεθάνει ο στεγνοκαθαριστής θα πρέπει να τη γράψουνε στον τάφο του. Και να περνάνε από πάνω οι ζωντανοί, να τη βλέπουν και να κουνάνε με νόημα πάνω-κάτω τα κεφάλια τους: «Δεν έχει σήμα ο άνθρωπος».

Μετά, πάλι, σκέφτομαι ότι όταν έλεγαν «σήμα» οι αρχαίοι εννοούσαν τον ίδιο τον τάφο. Και ύστερα, χωρίς κανένα λόγο προφανή, θυμάμαι που διάβασα κάπου ότι στην Ουκρανία θάβουν τους νεκρούς μέσα στα πάρκα βιαστικά και λένε στους συγγενείς τους: «Φύγετε τώρα και ελάτε να τους κηδέψετε κανονικά και να τους κλάψετε κανονικότερα μετά, που θα έρθει η άνοιξη, θα φύγει η πυρηνική απειλή, θα σταματήσουν οι βόμβες να σκάνε γύρω μας και θα μπορούμε να ακούμε με την ησυχία μας τους γείτονες μας μέσα από τα ανοιχτά παράθυρα να φωνάζουν έξαλλοι, να βρίζουν, να καταριούνται, να απειλούν, γιατί θα θέλουν να επικοινωνήσουν, να

κανονίσουν κάτι, να συνεννοηθούν, μα πάντα, πάντα όμως, θα υπάρχει κάποιος που θα τους εμποδίζει, που θα τους καθυστερεί, ενώ θα τρέχει ο χρόνος, ενώ θα περνάει η ζωή, θα φεύγει, θα εξαφανίζεται, θα γίνεται ανάμνηση, υποσημείωση, σκόνη σε έναν δρόμο πολυσύχναστο, με όλα τα μαγαζιά ανοιχτά, με όλα τα παράθυρα από πάνω ανοιγμένα, με όλον τον κόσμο να πηγαίνει, με όλον τον κόσμο να έρχεται».

Και όπως συμβαίνει σε αυτές τις περιπτώσεις, μαζί με τη ζωή έχει στο μεταξύ περάσει και η ώρα. Ο φωνακλάς των πάνω ορόφων μοιάζει σαν να έχει κάπως ηρεμήσει. Ποιος ξέρει, μπορεί και να κουράστηκε. Άλλωστε, πιο κουραστικό πράγμα από την οργή, νομίζω, δεν υπάρχει. Αλλά μπορεί και να τα κατάφερε. Να απέκτησε το σήμα που έψαχνε και τώρα να μιλάει με την αγαπημένη του και να της λέει χαμηλόφωνα γλυκόλογα ή ακόμα και βρωμόλογα –ποιος είμαι εγώ να κρίνω- μα πάντως χαμηλόφωνα. Θα είχε πλάκα, πάντως, να συνέβαινε το αντίστροφο. Να ψιθύριζε, δηλαδή, προηγουμένως την οργή του και να ούρλιαζε τον έρωτά του τώρα. Θέλω πολύ να μοιραστώ την τελευταία αυτή σκέψη με τον τύπο στο στεγνοκαθαριστήριο, αλλά πολύ φοβάμαι ότι κάπως θα παραγνωριστούμε έτσι. Ναι, καλύτερα να συστηθούμε πρώτα.

Χωρίς να χάσω άλλο χρόνο, βγάζω το παλτό μου και του το δίνω. «Αντάμης», του λέω. «Έγινε», μου απαντά αυτός. «Πέρα τη Δευτέρα. Θα είναι έτοιμο».

όλα εδώ πληρώνονται

Περνάω έξω από ένα σχολείο. Είναι Κυριακή και είναι κλειστά, αλλά μια παρέα από παιδιά βρίσκονται στην αυλή και παίζουν μπάλα. Ένας πιτσιρικάς κλωτσάει τη μπάλα λίγο πιο δυνατά από όσο πρέπει και τη στέλνει πάνω από τα κάγκελα. Οι υπόλοιποι τον βρίζουν. Η μπάλα προσγειώνεται στο απέναντι πεζοδρόμιο, σχεδόν μπροστά μου. «Κύριε», φωνάζουν τα παιδιά, «μας πετάτε τη μπάλα;»

Πολλά χρόνια πριν. Σαββατοκύριακο ή καλοκαίρι, δεν θυμάμαι. Έχω σκαρφαλώσει με τη δική μου παρέα τα κάγκελα ενός κλειστού σχολείου για να παίξουμε. Κάποια στιγμή κάποιος –παίζει να ήμουν και εγώ- κλώτσαει τη μπάλα στον γάμο του караγκιόζη και αυτή καταλήγει έξω στον δρόμο. Ο караγκιόζης που περνάει εκείνη τη στιγμή απέξω, σκύβει, τη μαζεύει και ενώ εμείς του ζητάμε να μας τη δώσει πίσω, μας λέει: «πρέπει να μάθετε πως τα λάθη στον κόσμο αυτόν πληρώνονται». Παίρνει τη μπάλα υπό μάλης και απομακρύνεται. Ένας φίλος πηδάει τον κάγκελα και τον κυνηγάει. Τον φτάνει, του αρπάζει τη μπάλα, του λέει και μια ωραία λέξη που τότε ακόμα καλά-καλά δεν ξέραμε τι ακριβώς

σημαίνει και επιστρέφει θριαμβευτής στον αγωνιστικό χώρο.

Επιστροφή στο σήμερα. «Κύριε, κύριε... μας πετάτε τη μπάλα». Κοιτάω τη μπάλα. Κοιτάζω τα παιδιά. Προβλήματιζομαι και μελαγχολώ που πέρασαν τα χρόνια και τώρα είμαι εγώ στη θέση του απέξω. Σκύβω και τη μαζεύω. Είμαι έτοιμος να την ξαναπετάξω μέσα, άλλα για κάποιον λόγο διστάζω κάπως. Το σκέφτομαι. Τα παιδιά με παρακολουθούν με απορία. «Τη μπάλα μου, κύριε», φωνάζει τότε ένας πιτσιρικάς, προκρίνοντας την ιδιοκτησία σε βάρος της συντροφικότητας. Τα υπόλοιπα παιδιά με κοιτάζουν σαν να είμαι εξωγήινος. Τη στιγμή εκείνη παίζει και να είμαι, το παραδέχομαι. Και μάλιστα, παίζει στον δικό μου πλανήτη η ιδιοκτησία να έχει πια καταργηθεί. Κι όποιος τολμά να ορίσει κάτι ως δικό του αντιμετωπίζεται ως κλέφτης από τον νόμο και από την κοινωνία ως γραφικός. Επίσης, πρόβληματα, όπως αυτό της απομάκρυνσης της μπάλας, λύνονται μέσω της τηλεκίνησης, αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία. «Τη μπάλα μου, κύριε», επιμένει ο γήινος ιδιοκτήτης του αντικειμένου που κρατώ στα χέρια μου, ενώ οι φίλοι του περιορίζονται στο να σιωπούν διαμαρτυρόμενοι. Κάποιοι μοιάζουν κάπως σαν θυμωμένοι, αλλά προς το παρόν τουλάχιστον τα κάγκελα συγκρατούνε τον θυμό τους. «Πρέπει να μάθετε πως τα λάθη στον κόσμο αυτόν πληρώνονται», τους λέω τελικά, αν και δεν

είμαι σίγουρος τι εννοώ σταλήθεια. Βάζω τη μπάλα κάτω, σημαδεύω και την κλωτσάω προς το μέρος τους. Η μπάλα βαραί πάνω στα κάγκελα και πέφτει ξανά από την πλευρά του δρόμου. Τα παιδιά ξεσπούν σε γέλια. Ένα πηδάει στα γρήγορα έξω και τη μαζεύει. Εγώ απομακρύνομαι ταπεινωμένος. Δεν βαριέσαι. Στον πλανήτη μου θα είχα σίγουρα σκοράρει.

τα πιάτα

Πλένω τα πιάτα. Χτυπάει το κουδούνι. Σκουπίζω τα χέρια βιαστικά. Πάω, ανοίγω. Κανείς. Καλύτερα, σκέφτομαι. Επιστρέφω στον νεροχύτη. Λίγο μετά το κουδούνι ξαναχτυπάει. Τρέχω αυτή τη φορά για να προλάβω. Παίρνω μαζί μου και ένα ποτήρι, μέσα στη σαπουνάδα. Ανοίγω. Κανείς. Βαράω την πόρτα και γυρίζω στην κουζίνα βρίζοντας. Βάζω μουσική στα τέρματα και συνεχίζω τη δουλειά μου.

Κάποια στιγμή, ανάμεσα σε δυο τραγούδια, ακούω κάποιον να χτυπάει την πόρτα. Ποιος είσαι, γαμώ τον μπελά μου, αναρωτιέμαι φωναχτά. Σκουπίζω χέρια, κλείνω τη μουσική και κινούμαι προς την πόρτα. Αργά, προσεκτικά, αθόρυβα. Ο κάποιος συνεχίζει να τη χτυπάει. Κοιτάω από το ματάκι. Τον βλέπω. Δεν τον γνωρίζω. Ο άγνωστος σηκώνει το χέρι του και χτυπάει ξανά και το κουδούνι. Επίμονα αυτή τη φορά. Ξεδιάντροπα. Ανοίγω.

Ο άγνωστος μοιάζει να αιφνιδιάζεται. Το δάχτυλό του ακόμα κολλημένο στο κουδούνι. «Όλα καλά;» ρωτάω. «Για τα κοινόχρηστα», μου λέει σχεδόν απολογητικά. «Εσείς χτυπούσατε νωρίτερα;» του λέω. «Όχι», μου απαντάει. Σκύβω, κοιτάζω τον διάδρομο. Μια μισάνοιχτη πόρτα κλείνει δυνατά.

Κάπου ένα σκυλί γαβγίζει παραπονιάρικα. Στο βάθος τα κοριτσάκια από τη Λάμψη του Κιούμπρικ παίζουν πέτρα, ψαλίδι, χαρτί. Όλα στη θέση τους. Ο τύπος μου δίνει τον λογαριασμό. Τον διαβάζω. Πάνω του είναι γραμμένο ένα αστρονομικό πόσο. «Τι είναι αυτό;» ρωτάω έντρομος. «Η μέση απόσταση μεταξύ Γης και Ήλιου», μου απαντάει. Ψάχνω τις τσέπες μου. «Μισό λεπτό», του λέω, κλείνω την πόρτα και επιστρέφω στην κουζίνα.

Μεγάλη υπόθεση το πλύσιμο των πιάτων. Συνδυάζει χειρωνακτική απασχόληση, ιεροτελεστία τακτοποίησης των πραγμάτων και επαφή με το τρεχούμενο νερό. Παλιά, όταν είχα νεύρα, τα πιάτα τα έσπαγα. Τώρα, για να ηρεμήσω, προτιμώ να τα πλένω.

σκληρά ναρκωτικά

Σταματάω στο περίπτερο να πάρω τσιγάρα. Την ώρα που μου δίνει ο περιπτεράς τα ρέστα, έρχεται κάποιος δίπλα μου και ρωτάει πού είναι η οδός Τάδε. Αν και γνωρίζω την απάντηση, προτιμώ να σιωπήσω, αφού είμαι σίγουρος πως ό,τι και να πω θα τον μπερδέψω περισσότερο τον άνθρωπο και πολύ πιθανόν αύριο να ξαναδώ τη φάτσα του σε κάποια αναγγελία εξαφάνισης. Οπότε αναλαμβάνει ο περιπτεράς. Αυτός βγαίνει έξω από το περίπτερο και δίνει στον άνθρωπο με λόγια και κινήσεις των χεριών λεπτομερείς οδηγίες. Ο άνθρωπος, με λόγια επίσης και κινήσεις, τον ευχαριστεί. Συγκεκριμένα, φέρνει το χέρι του στήθος, κάνει μια μικρή υπόκλιση και λέει: «Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε... πάρα πολύ». Η αντίδρασή του μου κάνει ιδιαίτερη εντύπωση. Δεν ντρέπομαι να πω ότι ζηλεύω λίγο. Ειλικρινά, δεν θυμάμαι να με έχουν ευχαριστήσει και εμένα ποτέ τόσο εγκάρδια. Οπότε πετάγομαι και εγώ και λέω ό,τι ξέρω.

Συγκεκριμένα, λέω ότι η οδός Τάδε έχει πάρει το όνομά της από τον Νικηφόρο Τάδε, γιο του αγωνιστή της επανάστασης Γεώργιο Τάδε και μετέπειτα διαπρεπή νομικό, καθηγητή του

Πανεπιστημίου Αθηνών και διπλωμάτη, που παντρεύτηκε την Ευδοξία Δείνα, μικρανησιά κάποιου πολύ σημαντικού παράγοντα κάποιου πολύ σπουδαίου ιστορικού γεγονότος, με την οποία έκαναν τρία παιδιά, το ένα εκ των οποίων θα είχε καταφέρει να κάνει συγκλονιστικά πράγματα στη ζωή του και ενδεχομένως να είχαν δώσει το όνομά του σε κάποιον δρόμο μεγαλύτερο από αυτόν του πατέρα του –να πω εδώ ότι η οδός Τάδε καταλήγει σε αδιέξοδο- αλλά δυστυχώς, όπως συμβαίνει συνήθως σε αυτές τις περιπτώσεις, τον έφαγαν τα κυκλώματα.

Ο άνθρωπος με κοιτάζει σαστισμένος. Ο περιπτεράς –άνθρωπος κι αυτός- με κοιτάζει σαν να θέλω να αγοράσω τσίχλα με πενηντάευρω. Ύστερα, γυρίζει προς τον ανήσυχο διαβάτη και επαναλαμβάνει τις οδηγίες που του έχει ήδη δώσει, βέβαιος μάλλον ότι αυτές έχουν ξεχαστεί καθώς τις επισκίασα με το αβυσσαλέο εγκυκλοπαιδικό μου ξέσπασμα. Ο άλλος τον ευχαριστεί ξανά και χάνεται στο ηλιοβασίλεμα.

Γενικά, δεν είμαι ο κατάλληλος άνθρωπος ούτε στο να δίνω αλλά ούτε στο να παίρνω οδηγίες. Μια φορά, όταν ήμουν μικρός, στον Βόλο, περπατούσα αμέριμνος στην παραλία και με σταμάτησαν δύο τουρίστες για να με ρωτήσουν πολύ ευγενικά από πού θα μπορούσαν να προμηθευτούν ναρκωτικά. Αρχικά σκέφτηκα: καλή ερώτηση. Μετά ένιωσα μεγάλος μάγκας, που από όλον τον κόσμο που

σουλάτσερνε στην παραλία επέλεξαν εμένα για να μου απευθύνουν μια τέτοια ερώτηση. Τέλος θυμήθηκα από τις ταινίες και τις σειρές που έβλεπα ότι ντραγκστορ λένε τα φαρμακεία στην Αμερική – ντραγκς ήταν η λέξη που είχαν χρησιμοποιήσει οι συμπαθείς τουρίστες- και τους έστειλα στο φαρμακείο που διατηρούσε ο πατέρας μου λίγα στενά πιο πάνω, ζητώντας τους μάλιστα να του πουν ότι τους έστειλα εγώ, ο αγγλομαθής γιος του. Το τι ακολούθησε αργότερα στο σπίτι είναι μια άλλη ιστορία – ή μήπως όχι; Τέλος πάντων, το φαρμακείο μας, πάντως, το βρήκαν οι ξένοι άνθρωποι, αλλά κάπου εκεί έληξε εμένα η καριέρα μου ως καθοδηγητής προς πραγματικές ή παραισθητικές τοποθεσίες.

Να συμπληρώσω επίσης ότι τα άλλα δυο παιδιά του Νικηφόρου Τάδε και της Ευδοξίας Δείνα, μετά τον άδοξο θάνατο του αδερφού τους, ασχολήθηκαν με διάφορα άλλα πράγματα.

επιφωνήματα

- Πεινάω.
- Κι εγώ. Θα περιμένεις.
- Πεινάω, λέμε.
- Να βολέψω λίγο τα πράγματα, αν δεν σε πειράζει;
- Πεινάω.
- Πριν έρθω τι έκανες;
- Πεινούσα.
- Ε, πείνα λίγο ακόμα. Έρχομαι.
- Πεινάω.
- Έλα, τρώγε.
- Τι είναι αυτό;
- Σαν τι σου μοιάζει;
- Εσύ, τι θα φας;
- Ό,τι γουστάρω.
- Τι θα φας, εσύ; Τι θα φας;
- Σαλάτα.
- Φλώρε.
- Τρώγε και μην μιλάς.
- Θέλω να ζευγαρώσω.
- Σε αυτό δεν μπορώ να σε βοηθήσω. Λυπάμαι.
- Θέλω να ζευγαρώσω. Είναι άνοιξη.
- Ε, ζευγάρωσε. Ποιος σε εμποδίζει;
- Είναι άνοιξη, λέμε.
- Πριν έρθω, όσο ήσουν μόνος, τι ήταν;
- Άνοιξη.
- Συνήθισέ το. Θα κρατήσει.

- Θέλω να ζευγαρώσω.
- Δεν θες να φας;
- Θέλω.
- Ε, φάε και άσε με ήσυχο.
- Εσύ, δεν θέλεις να ζευγαρώσεις;
- Θέλω, αλλά δεν το φωνάζω όλη τη νύχτα.
- Γιατί;
- Γιατί είμαι έλλογο όν.
- Φλώρε.
- Παράτα με, μωρέ μαλάκα. Έχω και δουλειές.
- Πάμε βόλτα;
- Έχω να γράψω, σου λέω. Τι δεν καταλαβαίνεις;
- Πάμε βόλτα;
- Πήγαινε μόνος σου.
- Θέλω να γράψω και εγώ.
- Τι πράγμα;
- Να γράψω. Να βγάλω βιβλίο.
- Δεν πας καλά, ε;
- Θέλω να γράψω.
- Και τι θέλεις να γράψεις, δηλαδή;
- Λέξεις.
- Δεν φτάνουν οι λέξεις. Χρειάζεσαι ιστορίες.
- Όχι, δεν χρειάζομαι.
- Είσαι άσχετος.
- Κράτα εσύ τις ιστορίες. Εγώ έχω λέξεις. Έχω μια που άμα καθίσω και τη γράψω, θα γίνω διάσημος.
- Ναι, ε; Για πες την.
- Θέλω.
- Χμ.

- Τι έπαθες;
- Πάμε βόλτα;
- Όχι. Θέλω να φάω τώρα.

παράρτημα α: κάτι από κάτι που έρχεται

αποκλειστικό

Ένας φίλος ταξιδεύει με το αμάξι από τον Βόλο προς την Πάτρα, μέσω του Μπράλου. Είναι η πρώτη φορά που κάνει αυτή τη διαδρομή κι επειδή τη θεωρεί δύσκολη, αν όχι και επικίνδυνη, πάει αργά και προσεκτικά. Κάποια στιγμή, ενώ πλησιάζει προς την Άμφισσα, βλέπει στα αριστερά του ένα χωριό. Η εικόνα του χωριού, έτσι όπως είναι χτισμένο πάνω σε έναν βράχο, που αναδύεται μέσα από τους ελαιώνες, τον θέλγει και τον μαγνητίζει. Και αφού δεν βιάζεται ιδιαίτερα να φτάσει στον προορισμό του αποφασίζει να το επισκεφτεί. Έτσι, βγάζει φλας και στρίβει στην πρώτη έξοδο. Να πάρω λίγο νερό να πιω, σκέφτεται, πιο πολύ για να δικαιολογήσει στον εαυτό του αυτήν την αιφνίδια εκτός προγράμματος παράκαμψη.

Λίγο μετά μπαίνει στο χωριό και ακολουθεί την ταμπέλα που δείχνει τον δρόμο για την κεντρική πλατεία. Εκεί παρκάρει κάπου το αμάξι του και κατεβαίνει. Η πλατεία είναι έρημη, όπως έρημο μοιάζει να είναι κι ολόκληρο το χωριό. Παραδόξως αυτό δεν τον ενοχλεί. Είναι όλο δικό μου, σκέφτεται και αρχίζει να τριγυρίζει στα δρομάκια του και να βγάζει φωτογραφίες. Όταν βαριέται επιστρέφει στην πλατεία. Βλέπει το αυτοκίνητό του παρκαρισμένο δίπλα στην παλιά πέτρινη εκκλησία και για μια

στιγμή τού φαίνεται εξωφρενικά ξένο και αταίριαστο μέσα στο όλο τοπίο. Λάθος, μονολογεί, το αμάξι μου, εγώ, είμαστε ένα λάθος.

Τότε ακούει φωνές. Γυρίζει και βλέπει την πόρτα του καφενείου ανοιχτή. Ακούει κουβέντες έντονες αλλά δεν μπορεί να ξεχωρίσει ούτε μια λέξη. Θα μπορούσα να πιω έναν καφέ εδώ πριν φύγω, σκέφτεται. Μα μόλις κάνει να πλησιάσει προς την πόρτα κάποιος την τραβάει από μέσα και την κλείνει δυνατά. Κοντοστέκεται για λίγο, μα αμέσως συνεχίζει. Φτάνει, πιάνει το πόμολο, το κουνάει τρεις-τέσσερις φορές, αλλά η πόρτα δεν ανοίγει. Σκύβει και μέσα από το τζάμι βλέπει μια μεγάλη παρέα, γυναίκες, άντρες και παιδιά, να κάθονται γύρω από ένα μακρύ τραπέζι, να τρώνε και να πίνουν. Χτυπάει το τζάμι, ενώ συνεχίζει να παλεύει να ανοίξει την πόρτα. Κανένας δεν του δίνει σημασία. Ούτε καν γυρίζουν να τον κοιτάξουν. Μόνο ένα μωρό, κοριτσάκι μάλλον, στα πόδια της μαμάς του, τεντώνει το μικροσκοπικό του δάχτυλο και δείχνει προς το μέρος του. Μα και το μωρό κανείς δεν το προσέχει. Θυμώνει και επιστρέφει βρίζοντας στο αυτοκίνητό του. Έχει ακόμα, άλλωστε, πολύ δρόμο μπροστά του.

Στην έξοδο του χωριού βλέπει μια βρύση κάτω από έναν μεγάλο πλάτανο. Να πάρω λίγο νερό να πιω, θυμάται τον δήθεν λόγο που τον έκανε να στρίψει

και να αλλάξει την πορεία του. Σταματάει ξανά και κατεβαίνει. Σκύβει πάνω από τη βρύση, πίνει και ύστερα γεμίζει ένα μικρό πλαστικό μπουκάλι που έχει βρει μέσα στο αυτοκίνητο. Καθώς πάει να φύγει προσέχει πάνω στο δέντρο ένα χαρτί, ένα αγγελτήριο θανάτου. Του ρίχνει μια βιαστική ματιά και ύστερα επιβιβάζεται ξανά, βάζει μπρος και ξεκινάει. Λίγα μέτρα μετά φρενάρει και γυρίζει πίσω στη βρύση με την όπισθεν. Νιώθει μια έντονη ανησυχία. Διστάζει. Δεν μπορεί, δεν είναι δυνατόν, μάλλον έτσι του φάνηκε, αλλά δεν μπορεί να αντισταθεί στον πειρασμό.

Βγαίνει ξανά από το αμάξι, πάει κοντά στον πλάτανο και στέκεται μπροστά στο κηδεϊόχαρτο που είναι καρφωμένο με πινέζες πάνω του. Το διαβάζει κι ο τρόμος τώρα τον κυριεύει. Το όνομα του νεκρού είναι ίδιο με το δικό του όνομα, μα η σύμπτωση δεν σταματάει εκεί. Ο νεκρός έχει επίσης την ίδια ηλικία, οι γονείς και τα αδέρφια του τα ίδια ακριβώς ονόματα με τα αντίστοιχα της οικογένειάς του. Η μόνη διαφορά είναι ότι ανάμεσα στους πενθούντες συγγενείς υπάρχει μια σύζυγος και μια κόρη - όχι, ο φίλος ούτε παντρεμένος είναι ούτε παιδιά έχει, αν και αυτή τη στιγμή ο τρόμος τον έχει κάνει να αμφιβάλλει για τα πάντα. Και μαζί με τον τρόπο έρχεται και ένα άλλο απρόσκλητο συναίσθημα. Νιώθει μια θλίψη για αυτή τη χήρα κι αυτό το ορφανό, τόσο βαθιά παράλογη, που θέλει να ψάξει

να τους βρει και να τους ζητήσει κάτι ασπούμε σαν συγγνώμη.

Να όμως που γρήγορα συνέρχεται και αρχίζει κάπως να το εκλογικεύει. Παίρνει στο τηλέφωνο τον πατέρα του, να τον ρωτήσει εάν έχουν συγγενείς στα μέρη αυτά, μα πιο πολύ για να μοιραστεί με κάποιον αυτήν την τόσο επώδυνη εμπειρία. Ο πατέρας του δεν απαντά. Καλεί τότε τη μάνα του. Ναι, η μάνα του ξέρει από αυτά καλύτερα. Μα ούτε εκείνη απαντάει. Παίρνει και τα αδέρφια του. Τα ίδια. Μα τι έχουν πάθει όλοι; Πώς γίνεται όλοι να εξαφανίζονται όταν τους χρειάζεται; Το σκέφτεται για μια στιγμή. Κοιτάζει ξανά το κηδειόχαρτο και παίρνει τηλέφωνο εμένα.

Εγώ του απαντάω, φυσικά. Άλλωστε, πώς θα μπορούσα να γνωρίζω -και μάλιστα με τόσες λεπτομέρειες- αυτήν την ιστορία; Ο φίλος μού τα διηγείται όλα από την αρχή, παραλείποντας, ωστόσο, να μου αναφέρει τον σκοπό του ταξιδιού του. Όταν κάποια στιγμή τον διακόπτω για να τον ρωτήσω σχετικά, μοιάζει να τον ξαφνιάζω. Στην αρχή νομίζω ότι δεν θέλει να μου πει, μα όταν επιμένω, καταλαβαίνω ότι σταλήθεια έχει ξεχάσει για ποιο λόγο πήρε το αμάξι και ξεκίνησε να ταξιδεύει προς τα νότια. Ο τρόμος του τώρα έχει γίνει πανικός. Του ζητάω να ηρεμήσει. Του λέω να μου διαβάσει ξανά όλα όσα γράφει το χαρτί πάνω στον πλάτανο.

Το κάνει με φωνή που τρέμει, ενώ μόλις φτάσει στα ονόματα της χήρας και του ορφανού, ξεσπάει σε λυγμούς. Με εκλιπαρεί να τον βοηθήσω και να του πω τι πρέπει να κάνει. Του λέω να συνεχίσει. Δεν έχει άλλο, αυτός μου απαντά. Πότε είναι η κηδεία, τον ρωτάω. Ήταν, μου λέει, τελείωσε, εδώ και λίγη ώρα. Και ο καφές, επιμένω. Ποιος καφές, ρωτάει στα χαμένα. Ο καφές της παρηγοριάς, του ξαναλέω. Πού δίνεται ο καφές; Στο καφενείο της πλατείας, μου συλλαβίζει και αμέσως, σαν να τον έχει χτυπήσει κεραυνός, βγάζει μια στριγκλιά και μου το κλείνει.

Δοκίμασα να τον πάρω πίσω αλλά δεν τα κατάφερα. Για αρκετή ώρα μού έβγαине μήνυμα πως είναι κατελημμένος. Αργά το βράδυ που ξαναπροσπάθησα άκουσα τη φωνή της τηλεφωνήτριας να μου λέει ότι ο φίλος βρίσκεται εκτός δικτύου. Έπεσα για ύπνο πιστεύοντας ότι όντως κάποια στιγμή θα ενημερωθεί για την κλήση μου και τότε θα με ξαναπάρει. Το επόμενο πρωί που ξύπνησα μου έτυχαν διάφορα και ξέχασα και τον φίλο και την περιπέτειά του. Το απόγευμα γύρισα από τη δουλειά και κάθισα να φάω μπροστά στον υπολογιστή μου. Παρασυρμένος από κάτι που διάβασα τυχαία κάπου, πέρασα το υπόλοιπο της μέρας χαζεύοντας την ειδησιογραφία. Μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση ότι σε όλα σχεδόν τα νέα, είτε είχαν να κάνουν με επιδημίες, με μετακινήσεις πληθυσμών, με αποτρόπαια εγκλήματα είτε με τον

καιρό και το ποδόσφαιρο, παντού έπαιζε η λέξη αποκλεισμός μαζί με όλα τα παράγωγά της.

Τον φίλο τον θυμήθηκα αργά το βράδυ πάλι, λίγο πριν πέσω για να κοιμηθώ. Έψαξα το νούμερό του στις τελευταίες κλήσεις και τον ξανακάλεσα. Αυτή τη φορά το ηχογραφημένο μήνυμα με πληροφορούσε ότι ο αριθμός που καλούσα δεν χρησιμοποιείται.

**παράρτημα β: κατά παραγγελία και
πρωτοδημοσιευμένο στο περιοδικό Χάρτης
(Απρίλιος 2021)**

αποκάλυψη

Άνοιξε τα μάτια του. Όλα ήταν αλλιώς. Το κρεβάτι είχε γίνει μια ιδρωμένη αμμουδιά. Ο καθρέφτης απέναντι μια θάλασσα παχύρρευστη. Στη θέση του φωτιστικού τώρα ένας ήλιος έκανε τα όνειρά του στάχτη και κάτι σύννεφα έστηναν κρεμάλες στο βάθος του ορίζοντα. Γύρισε στο πλάι. Όχι, δεν είχαν αλλάξει όλα. Αυτή ακόμα ήταν εκεί. Και είχε ξυπνήσει πρώτη.

-Πώς βρεθήκαμε εδώ;

-Δεν ξέρω. Μάλλον θα μετακινηθήκαμε αργά μέσα στη νύχτα.

-Μα αυτό απαγορεύεται.

-Απαγορεύεται για τους άλλους, τους κανονικούς. Εμείς είμαστε φτιαγμένοι από λέξεις.

Έτριψε τα μάτια του και ύστερα την κοίταξε ξανά. Την κοίταξε καλύτερα κι ένιωσε την όρασή του να δικαιώνεται. Είδε την άμμο να κρύβεται κάτω από τα βλέφαρά της. Είδε το φως της μέρας να πνίγεται, να χάνεται βαθιά μέσα στο δέρμα της. Είδε τη θάλασσα να κυματίζει στις άκρες των χειλιών της. Είδε –ή μήπως άκουσε;- τα σύννεφα να γίνονται καπνός μες στα δικά της όνειρα.

-Πώς βρεθήκαμε εδώ;

-Πού εδώ;

-Εδώ, σε αυτήν την ιστορία.

-Δεν ξέρω. Μάλλον κάποιος θα μας δημιούργησε,
χωρίς να μας ρωτήσει.

**παράρτημα γ: δυο που περίσεψαν από το
προηγούμενο**

ξέχασα φεύγοντας
να βάλω φωτιά
στο σπίτι μου, πάλι

*

στο μεταξύ,
μαζί με τη ζωή
περνάει και η ώρα

παράρτημα δ: και κάτι για καληνύχτα

καμιά φορά,
χωρίς να υπάρχει ιδιαίτερος λόγος,
ανεβαίνω στη σκάλα
και στολίζω τον ουρανό με αστέρια

πούμα

**κυκλοφορούν επίσης
από τις εκδόσεις dreamtigers**

**κεντρική διάθεση:
www.dreamtigers.gr**

**το τελευταίο χάρτινο βιβλίο μου, το «Μηδέν Όλα»,
κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Χαραμάδα**

day after day

**στον Δημήτρη
Βόλος, Μάιος 2021**

πούμα © γιάννης αντάμης dreamtigers